Две нови фигури начело на Европейския съюз – очаквания, задачи, перспективи

Публикуван на: 07-12-2009

Автор: Даниела Константинова, Илиана Райчева, Ива Летникова - Радио БЪЛГАРИЯ.

През ноември ЕС избра председател на Европейския съвет и върховен представител на ЕС за външната политика и политиката за сигурност. Това са новите най-високи постове в ЕС, които се въвеждат с влизането в сила на Лисабонския договор. Медиите накратко ги наричат "президент" и "външен министър" на ЕС. Първите титуляри на тези постове са белгиецът Херман Ван Ромпой и британската баронеса Катрин Аштън. Очакванията, задачите и перспективите – пред тях и пред нас, европейските граждани – това е темата на днешната рубрика „Взаимодействаме с Европейския парламент” на Радио България, Европейския институт, Портал ЕВРОПА и Центъра за модернизиране на политики.

Ще припомним, че номинациите за новите топ позиции в Европейския съюз – на Херман Ван Ромпой за президент на ЕС и на Катрин Аштън за външен министър на общността – бяха приети неоднозначно. Сравнително слабо познати извън Брюксел, двамата политици са по-скоро консенсусни фигури. За коментар се обърнахме към **Ребека Хармс, съпредседател на групата на Зелените/Европейски свободен алианс** в Европейския парламент.

□ □□□□
□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□
□□□□ □□□□□□□□
□□□□□

□□□□ □□□□□□□□
“И двамата, номинирани на последната среща на високо равнище за постовете президент и върховен представител на ЕС, не са известни в широк европейски контекст – казва тя. – Херман Ван Ромпой, белгийският министър-председател, се възприема като лидер, който е в състояние да реши проблемите на Белгия. До този момент обаче той само е заявил начини за справяне със сериозните проблеми в своята страна – между гражданите на Валония и Фландрия. Лейди Аштън също не е позната извън Брюксел. В Брюксел обаче тя е добре известна,

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

тъй като беше много успешен комисар по въпросите на външната търговия, след като наследи Питър Манделсън. Тя успя да се справи с неговото тежко наследство като комисар и доказа, че може да работи компетентно, ефективно и много професионално. В Европейския парламент тя е позната и като един от твърдите защитници на Лисабонския договор във Великобритания.”

Не трябваше ли европейските граждани да изберат президента на ЕС с пряко гласуване, както избираме евродепутатите?

“Европейската интеграция все още не е достигнала това равнище – отговаря Ребека Хармс. – Ясно е, че президентът е представител на правителствата на страните-членки. Той трябва да бъде лоялен към правителствата и към националните парламенти. Мисля, че през идните години националните парламенти трябва много сериозно да подходят към ролята си да контролират Европейския съвет, както и работата на президента”.

Херман Ван Ромпой е от европейската десница, а Катрин Аштън е номинация на европейските социалисти. “С избора на „президент” и „външен министър” удовлетворен ли сте от политическото съотношение в ЕС между лявото и дясното?” Въпросът е към **Ивайло Калфин, евродепутат от Групата на Социалистите и Демократите** и бивш български външен министър.

□ □□□□
□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□
□□□□ □□□□□□□□
□□□□□

□□□□ □□□□□□□□
“По принцип левите правителства са доста по-малко в ЕС, така че това ще се отрази съвсем нормално в целия състав на комисията. Хубаво е, а и това е принцип, по който се работи в ЕС, че никога една политическа група не заема всички постове. От трите най-важни поста – председател на ЕК, председател на ЕС и върховен представител по външната политика, двата са на десницата и единият – върховният представител по външната политика, е на втората по големина група в Европейския парламент – групата на социалистите. Мисля, че решението е добро”.

Каква е ролята на евродепутатите да контролират „президента” и „външния

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

министър”?

“Президентът на ЕС не подлежи на контрол от Европейския парламент – казва Ивайло Калфин. – Ако питате мен, а и доста хора казват, че след като има президент, най-добре е той да бъде пряко избиран и да бъде силна фигура, която действително да олицетворява ЕС. Председателят на ЕС се посочва, договаря се от 27-те страни-членки. И г-н Ван Ромпой не е познат, харизматичен лидер, но за сметка на това има биографията на един много ефективен политик в Белгия. Така че това е възможното съгласно Лисабонския договор. За сметка на това, върховният представител по външните отношения е комисар – вторият човек в ЕК, зам.-председател на комисията и като всеки комисар той подлежи на процедура на одобрение в парламента и след това подлежи на контрол за своята работа”.

Каква е функцията на президента според Лисабонския договор? За коментар се обърнахме към **Дейвид Крал, директор на Институт EUROPEUM** за европейска политика.

□ □□□□
□□□□□ □□□□□□ □□□□□□
□□□□□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□
□□□□ □□□□□□□□
□□□□□

□□□□ □□□□□□□□
“Функцията на президента на Европейския съвет според Лисабонския договор, когото наричат също така и европейски президент, се нуждае от доуточняване. Според мен неговите компетенциите са описани доста общо. Към момента няма особена яснота какво трябва да очакваме от президента. Смятам, че онова, което ще бъде особено важно в първоначалната фаза, е, че президентът ще бъде вътрешният “брокер” между различните групи и групировки, между страните – членки на Европейския съвет, между бедните и по-богатите; посредник по бюджетни въпроси; посредник между проамерикански и по-малко проамерикански настроени страни-членки по външно-политически въпроси. Смятам, че най-важното след това е установяването му като фигурата, която определя дневния ред, давайки дългосрочна стратегическа визия за Европейския съюз. Аз имам своите съмнения и смятам, че много ще зависи от практиката, която ще наблюдаваме да се избистря през първите години от съществуването на тази длъжност. Но смятам, че дневният ред ще продължава да бъде поставян от Европейската комисия, от една страна, и от големите страни-членки, от друга. В същото време действат и външни фактори, както видяхме във връзка със световната икономическа криза. Има и трета важна функция и тя се състои

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg

в представянето на ЕС на най-високо международно ниво. Тук, както и по отношение на определянето на дневния ред, аз също имам своите съмнения, че г-н Ван Ромпой би бил онази силна личност, която да разговаря равностойно с президента Обама или с премиера Путин. Смятам също така, че големите страни като Франция и Германия в момента не могат да приемат или по-скоро не желаят да има силна личност начело на ЕС.”

Трябва ли европейските граждани да имат доверие на новите топ фигури и защо?

“Смятам, че тук имаме фундаментален проблем по отношение на доверието на гражданите в тези нови топ фигури. Той произлиза от начина, по който те бяха избрани или по-точно назначени. Колебая се да кажа, че тези фигури са избрани, защото изборите предполагат състезание по време на изборния процес – нещо, което не се случи. Това, което наблюдавахме, беше договаряне между страните-членки, провеждано при закрити врата. Смятам, че много хора, включително и политически анализатори от Европа, са много изненадани от изхода на срещата на върха в Европейския съвет. Връзката между тези топ длъжности и гражданството просто липсва. От тази гледна точка не можем да имаме високи очаквания, защото гражданите са склонни да се привързват в най-голяма степен към онези публични фигури, за чийто избор или назначение се изисква тяхното мнение.”

Следващата ни тема ще бъде [съставянето на новата Европейска комисия](#).
Рубриката се излъчва от Радио България по проекта „Взаимодействаме с Европейския парламент”, изпълняван от Европейския институт с финансовата подкрепа на генерална дирекция „Комуникация” на Европейския парламент. Свържете се с нашата редакция, както и на електронния ни адрес info@europe.bg. За повече подробности вижте уебсайта http://parliament.europe.bg.

Copyrights © 2003-2007 Europe.bg